

**ОДЛУКУ О УСВАЈАЊУ ЛОКАЛНОГ
АКЦИОНОГ ПЛАНА
ЗА ОБРАЗОВАЊЕ РОМА ЗА ПЕРИОД 2025. -
2029.ГОДИНЕ**

Члан 1.

Усваја се Локални акциони план за образовање Рома за период 2025. - 2029.године.

Члан 2.

Саставни део ове Одлуке чини Локални акциони план за образовање Рома за период 2025. - 2029.године.

Члан 3.

Ова Одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику града Ваљева".

СКУПШТИНА ГРАДА ВАЉЕВА
Број: 012-64/2024-09

ПРЕДСЕДНИК
Скупштине града Ваљева
Др Слободан Гвозденовић,с.р.

**Локални акциони план за образовање Рома за
период 2025. до 2029. године**

**Локални акциони план за образовање Рома 2025.-
2029. године**

Образовање је један од најважнијих фактора за социјалну интеграцију, економско оснаживање и унапређење животног стандарда појединаца и заједница. За Роме и Ромкиње, који се вековима суочавају са друштвеном маргинализацијом и дискриминацијом, образовање је кључни елемент који може да промени њихов друштвени статус и да омогући успешнију интеграцију у шире друштво.

Образовни систем, који покрива све нивое, од предшколског, преко основног и средњег, до високог образовања и мастер студија, има виталну улогу у пружању алата и могућности за лични и професионални развој ромске заједнице.

Предшколско образовање има одлучујућу улогу у развоју когнитивних, социјалних и емоционалних способности детета. За ромску децу, која се често суочавају са сиромаштвом, социјалном искљученошћу и неадекватним условима за учење у кућној средини, предшколске установе представљају кључну подршку у развоју основних вештина потребних за даљи школски успех. Истраживања су показала да деца која су прошла кроз квалитетно предшколско образовање имају веће шансе да постигну боље резултате у основној и средњој школи, као и да ређе напуштају школовање. Укључивање што већег броја ромске деце у предшколски систем важно је не само због стицања основних вештина, већ и због социјализације, унапређења самопоуздања и осећаја припадности у друштвеном контексту. Важна мера која доприноси овој интеграцији је укључивање ромских породица у образовне процесе, јер је подршка породице кључни фактор у мотивисању деце да похађају школске установе.

Основно образовање представља базу на којој се гради сваки даљи образовни и професионални развој. За Роме и Ромкиње, основна школа је често изазовна фаза због језичких баријера, дискриминације и недостатка одговарајуће подршке друштвене заједнице. Многи ромски ученици се суочавају са препрекама као што су сиромаштво, недостатак адекватних услова за учење у кући и недовољна укљученост родитеља у образовне процесе.

Потреба за праћењем и спречавањем осипања ученика из школског система је од суштинског значаја.

Стратегије које могу да помогну у решавању овог проблема укључују повећану укљученост социјалних радника и педагога, јачање програма менторства за ромску децу, као и блиску сарадњу са породицама. Такође је важно осигурати да се у оквиру наставних планова и програма узимају у обзир културне и језичке разлике како би се створило инклузивно окружење за учење. Наставни програми који укључују културну разноликоост и историју ромског народа могу позитивно утицати на јачање самопоштовања ромске деце и њихову мотивацију за учење.

Средње образовање представља критичну фазу у припреми за тржиште рада или даље школовање. Иако је обавезно основно образовање у Србији важно за сваког појединца, завршетак средње школе значајно повећава шансе за запошљавање и бољи животни стандард. За Роме и Ромкиње, завршетак средње школе је често изазов због финансијских проблема, недостатка мотивације или дискриминације унутар школског система.

Стипендирање ромских ученика током средњег образовања може бити један од најефикаснијих начина да се обезбеди њихов останак у школском систему. Финансијска подршка кроз стипендије омогућава ученицима да покрију основне трошкове образовања, као што су куповина уџбеника, превоз или смештај. Поред тога, стипендије доприносе оснаживању ученика и подстичу их да заврше образовање, пружајући им осећај вредности и подршке.

Поред финансијске помоћи, важно је развијати програме професионалног усмеравања и каријерног саветовања који ће помоћи ромским ученицима да идентификују своје интересе и таленте, као и да се припреме за даље образовање или рад у одређеним секторима привреде. Ови програми могу укључивати сарадњу са локалним послодавцима, стручно усавршавање и праксе које омогућавају младим Ромима да стекну радно искуство.

Високо образовање има кључну улогу у пружању могућности за професионални развој и социјалну мобилност. За Роме и Ромкиње, који су традиционално слабо заступљени на универзитетима и високим школама, улазак у систем високог образовања може бити значајан корак ка бољој будућности. Ипак, број Рома који завршавају факултете и високошколске установе је и даље низак, што указује на потребу за јачим мерама подршке у овој области.

Стипендије за ромске студенте, као и специјални програми афирмативних мера при упису на факултете, могу знатно допринети већем укључивању ромске популације у високошколски систем. Ове мере треба да буду праћене подршком у виду менторства и таторства током студија како би се осигурао успех и завршетак образовања.

Поред тога, високо образовање омогућава Ромима и Ромкињама да стекну кључне компетенције и вештине које ће им омогућити да се боље позиционирају на тржишту рада и да буду конкурентни у различитим професијама. Ово је нарочито важно у контексту све веће конкуренције на глобалном тржишту рада, где су високе квалификације неопходне за приступ квалитетним радним местима.

За оне Роме и Ромкиње који настављају своје образовање до мастер студија, постоје значајне могућности за академско усавршавање и стицање специјализованих знања која могу бити од великог значаја за њихов професионални развој. Мастер студије омогућавају дубље разумевање одређених области и омогућавају младим академцима да се специјализују у својим пољима интересовања.

Подршка за ромске студенте на нивоу мастер студија је од посебног значаја, јер овај ниво образовања пружа могућности за укључивање у научна истраживања, предавања и професионалну праксу. Стипендије и програми мобилности за ромске студенте на мастер студијама могу да омогуће приступ међународним академским круговима, размену искустава са студентима и стручњацима из других земаља, као и стицање знања које може бити примењено у локалним заједницама. Овакви програми не само да доприносе личном развоју студената, већ и стварају услове за бољу интеграцију ромске заједнице у друштво кроз академски допринос и професионалне успехе. Осипање из школског система представља један од највећих изазова са којима се суочава ромска заједница када је у питању образовање. Случајеви осипања, посебно у средњим школама, често су последица сложених фактора као што су сиромаштво, дискриминација, недостатак породичне подршке, али и језичке и културне баријере.

Праћење и превенција осипања је од кључне важности како би се обезбедила пуна укљученост ромских ученика у образовни систем.

Локалне власти и образовне институције треба да раде на развоју механизма за рано препознавање ризика од осипања и на пружању подршке угроженим ученицима и њиховим породицама. То може укључивати рад са социјалним радницима, психолозима и педагозима који ће пружити психолошку и социјалну помоћ, као и подршку у решавању материјалних тешкоћа које могу спречавати ученике да наставе своје образовање. Такође је важно развијати сарадњу између школа и ромских заједница, укључујући ромске организације и невладине секторе, како би се створили услови за континуирану подршку и мотивисање ученика да заврше своје школовање. Јачање улоге ромских медијатора у школама и педагошких асистената такође може значајно допринети бољем разумевању и смањењу осипања.

Стипендирање ромских ученика и студената на свим нивоима образовања представља једну од најважнијих мера подршке која може утицати на смањење осипања из школског система и повећање броја Рома и Ромкиња који завршавају образовање. Финансијска подршка је кључна за многе ученике и студенте из ромске популације, јер сиромаштво представља значајну препреку у наставку школовања.

Стипендије омогућавају ромским ученицима да се усредсреде на учење и постигну боље резултате, без потребе да брину о финансијским аспектима школовања. Поред тога, стипендије имају мотивациони ефекат и доприносе осећају самопоуздања и важности образовања.

Важно је да стипендирање не буде само финансијска подршка, већ и део ширег програма који укључује менторство, саветовање и подршку у процесу професионалног усмеравања.

Програми стипендирања који се усмеравају ка ромским студентима на факултетима и мастер студијама могу имати посебно велики утицај, јер омогућавају младим Ромима и Ромкињама да развијају своје академске и професионалне вештине, чиме се повећавају њихове шансе за запослење и друштвену мобилност.

Образовање и васпитање Рома и Ромкиња на свим нивоима, од предшколског до мастер студија, има одлучујућу улогу у њиховој интеграцији у друштво и унапређењу њиховог животног стандарда. Стварање услова за квалитетно образовање и инклузију у школама, укључујући програме стипендирања, менторства и подршке, кључно је за смањење осипања из школског система и повећање броја високообразованих Рома и Ромкиња.

Образовање представља пут ка економској независности, социјалном оснаживању и бољој будућности за ромску заједницу, што је основа за њихову пуну укљученост у друштво.

Локални акциони планови (ЛАП) представљају стратешки оквир за решавање специфичних проблема на нивоу локалних заједница, омогућавајући систематско и планско деловање у различитим друштвеним областима. У контексту образовања Рома и Ромкиња, Локални акциони план за образовање у граду Ваљеву је од кључног значаја за унапређење приступа образовању и оснаживање ромске заједнице. Овакви планови омогућавају да се развију посебне мере које одговарају специфичним потребама ромске популације у граду, узимајући у обзир локалне изазове и околности.

Једна од основних улога Локалног акционог плана за образовање је подршка инклузивном образовању, које омогућава свим ученицима, без обзира на њихову социјалну или етничку припадност, да равноправно учествују у образовном систему. У Ваљеву, где постоји значајан број ромских породица које се суочавају са социјалним и економским проблемима,

ЛАП може допринети креирању политика које ће обезбедити да сва ромска деца добију адекватну подршку током свог образовног пута.

ЛАП за образовање треба да обухвати мере као што су јачање сарадње између школа и ромских породица, обезбеђивање додатне подршке у виду ромских медијатора и педагошких асистената, као и обезбеђивање адекватних услова за учење у школама. Ове мере су кључне за повећање броја ромске деце која остају у школском систему и успешније савладавају школске изазове.

Један од главних циљева ЛАП-а треба да буде смањење стопе осипања ромских ученика из образовног система. Локални акциони план може да укључи посебне програме менторства за ромске ученике, као и финансијску подршку у виду стипендија, чиме би се умањио ризик од прекидања школовања.

ЛАП треба да обухвати рад са породицама и заједницом како би се подигла свест о важности образовања и дугорочним користима које оно доноси, не само појединцима већ и ромској заједници у целини. Овакви програми могу укључивати едукацију родитеља и промоцију успешних примера ромских ученика који су завршили школовање и остварили успехе у професионалном животу.

Успешна имплементација Локалног акционог плана за образовање Рома захтева снажну сарадњу са образовним институцијама, од предшколских установа до факултета. Школе, факултети и други образовни актери у Ваљеву треба да буду активно укључени у реализацију мера из ЛАП-а, како би се обезбедило да све активности буду усклађене са потребама ромске заједнице.

Успешни примери из других локалних самоуправа показују да укључивање школских педагога, психолога, социјалних радника и педагошких асистената значајно утиче на побољшање услова за учење и повећање стопе завршеног образовања код ромских ученика. ЛАП би требало да обухвати и развој програма обуке наставног особља за рад са осетљивим групама, како би се ојачале њихове компетенције и разумевање специфичних потреба ромских ученика.

Финансијска подршка у виду стипендија за ромске ученике и студенте представља важан елемент ЛАП-а за образовање. Стипендије не само да омогућавају ученицима да покрију трошкове образовања, већ и имају мотивишући ефекат, подстицајући ученике да наставе са школовањем. У Ваљеву је посебно важно развијати локалне стипендијске програме који ће омогућити ромским ученицима да наставе своје образовање и након завршетка основне или средње школе.

ЛАП може укључити и сарадњу са локалним привредним сектором и невладиним организацијама како би се обезбедила додатна средства за

стипендирање, али и развој програма професионалне обуке и праксе. Ово је нарочито важно за средњошколце и студенте који се припремају за тржиште рада, јер им пружа могућност да стекну практична знања и искуства која ће им олакшати запошљавање након завршетка школовања.

Успех Локалног акционог плана за образовање Рома и Ромкиња у Ваљеву зависи од дугорочног планирања и континуираног праћења резултата. Важно је да се мере које су предвиђене ЛАП-ом редовно евалуирају и прилагођавају у складу са потребама и изазовима са којима се ромска заједница суочава. Ово укључује сталну комуникацију са ромским организацијама, образовним институцијама и другим заинтересованим странама.

ЛАП треба да обухвати и механизме за праћење осипања ученика из образовног система, као и мере које ће омогућити правовремену интервенцију у случајевима где постоји ризик од напуштања школовања. Укључивање ромске заједнице у процес евалуације и прилагођавања ЛАП-а је од кључног значаја, јер ће омогућити боље разумевање њихових потреба и изазова.

Локални акциони план за образовање Рома у граду Ваљеву представља кључни алат за системско

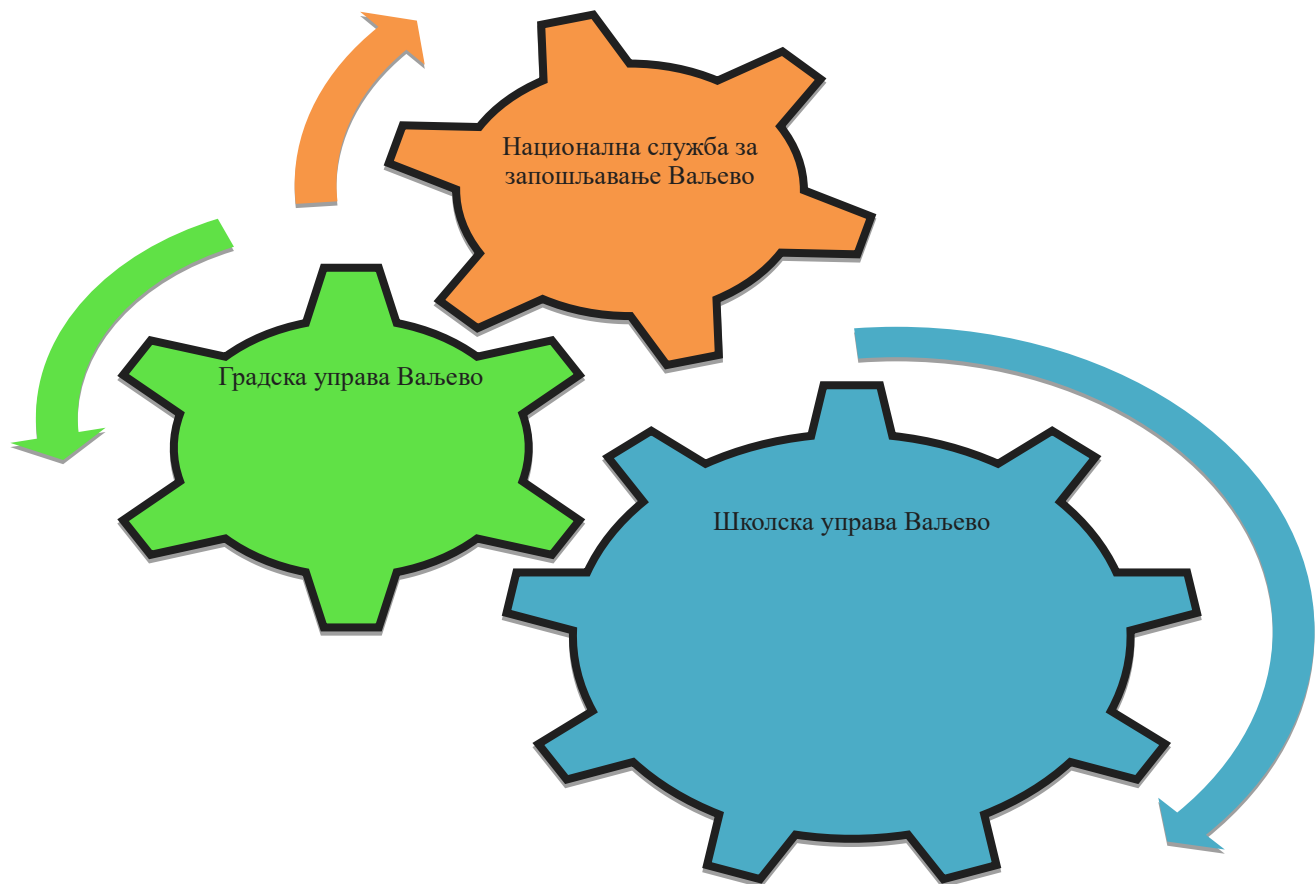
решавање образовних изазова са којима се суочава ромска заједница. Успешна имплементација оваквог плана омогућиће да се створи инклузивније и подстицајније окружење за образовање ромске деце и младих, доприносећи њиховој бољој будућности и пуној друштвеној интеграцији.

Функционално образовање одраслих у Седмој основној школи „Десанка Максимовић“ у Ваљеву представља важан корак ка интеграцији и оснаживању одраслих, нарочито из вулнерабилних група попут Рома и Ромкиња.

Овај облик образовања има за циљ да пружи основна знања и вештине одраслим особама које нису завршиле формално образовање, чиме им се омогућава лакши приступ тржишту рада и већа друштвена укљученост.

Програм образовања је прилагођен специфичним потребама полазника, са фокусом на практична знања и функционалну писменост, као што су основне математичке и језичке вештине, дигитална писменост и основе друштвеног оспособљавања.

Поред образовног дела, програм промовише и социјалну инклузију, оснажујући полазнике да постану активни чланови заједнице и преузму контролу над својим животима кроз образовање.

Графикон број 1 – Мрежа главних актера подршке образовању Рома у граду Ваљевоу

На територији Града Ваљево предшколско образовање примарно се реализује у Предшколској установи „Милица Ножица“ Ваљево. Број запослених у ПУ је 433, број васпитача 279, дефектолога 2, педагога 2, психолога 1, логопеда 2, социјалних радника 1, сарадник за превентивну здравствену заштиту 1, нутрициониста 1, број деце 2325 у 2023. години.

У самом граду налази се 7 основних школа, док се укупно са околним местима образовање и васпитање одвија укупно у 8 матичних основних школа, на сеоском подручју. Програм средње образовање се

реализује кроз функционисање програмских активности 6 средњих школа.

Рад школа контролише и пружа подршку, Школска управа Ваљево, као јединица Министарства просвете задужена за цео Колубарски и Мачвански округ.

У граду Ваљево годинама раде две високошколске институције, Универзитет Сингидунум, Факултет здравствених и пословних студија Ваљево и Висока пословна школа Ваљево. Обе институције су ускладиле свој рад према социјалној политици Града и инклузивном образовању.

		Индикатор	Број ученика у редовним средњим школама на почетку школске године по разредима и полу [број]		
		Школска година	2022/23		
		Пол	Укупно	Мушко	Женско
Територија - НСТЈ	Разред				
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	Укупно		234919	117937	116982
	I разред		62094	32130	29964
	II разред		61061	31055	30006
	III разред		60436	30687	29749
	IV разред		51328	24065	27263
Ваљево	Укупно		3394	1554	1840
	I разред		901	448	453
	II разред		901	445	456
	III разред		850	395	455
	IV разред		742	266	476

Табела број 1 – Структура ученика средњих школа према образовном нивоу и полу за Републику Србију и Град Ваљево

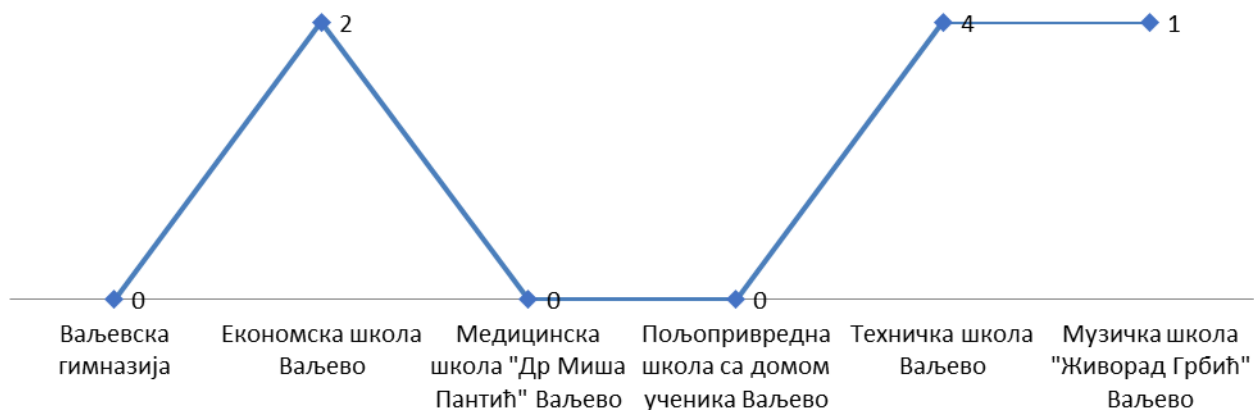
Највећи ризик за напуштање образовног система је у периоду између првог и четвртог разреда средње школе, када је образовна подршка школских установа од највећег значаја за успешну реализацију инклузивног образовања Рома.

Графикон број 2 – Дистрибуција ученика уписаних у средње школе 2024/2025. године у граду Ваљево

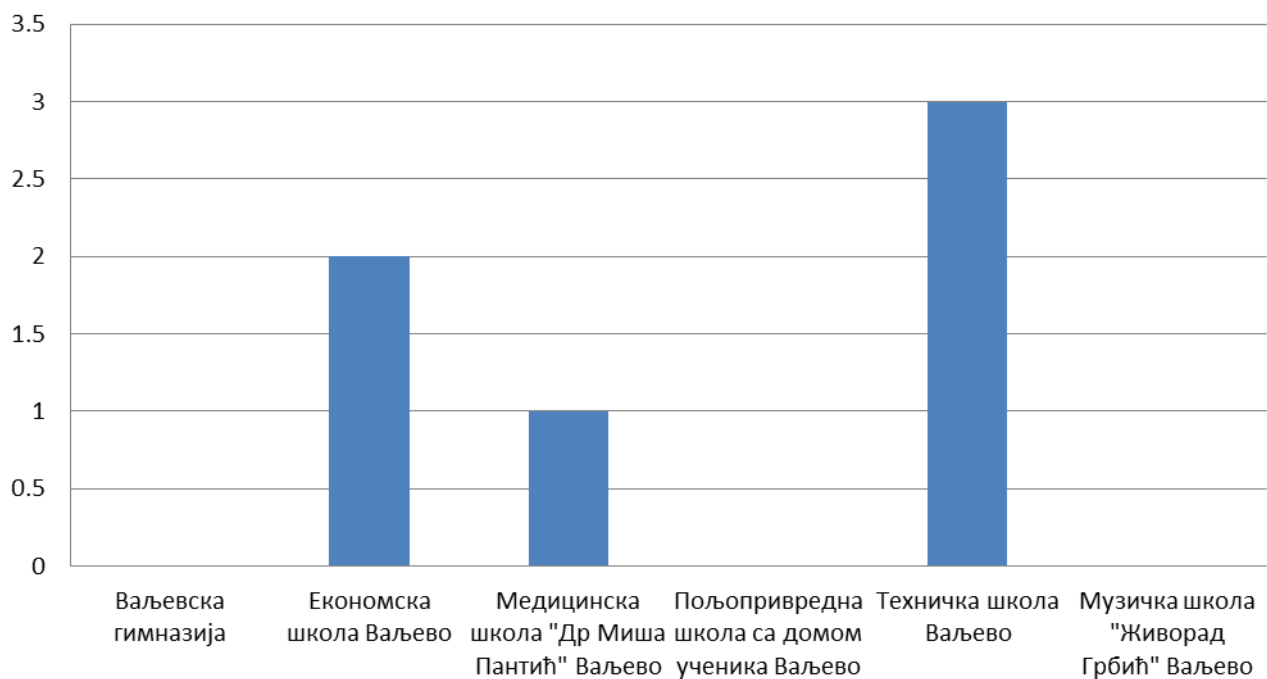
Тренд осипања Ромских ученика из образовног система у 2023/2024. школској години у граду Ваљеву

— Тренд осипања ученика из образовног система у 2023/2024 школској години

Графикон број 3 – Тренд кретања осипања ученика средњих школа у Ваљеву

Број ученика Ромске националности којима је потребна додатна образовна подршка у току школске 2024/2025. године у граду Ваљеву

Графикон број 4 – Број ученика Ромске националности којима је потребна додатна образовна подршка

Корисници	2020	2021	2022	2023 година
Број Ромске деце корисника бесплатне ужине	28	35	35	29
Ромски основци – корисници стипендије	5	5	5	3
Ромски средњошколци – корисници стипендије	64	47	51	49
Ромски студенти – корисници стипендије	14	15	14	18
Ученици добитници школског прибора	280	280	288	288

Табела број 2 – Корисници ЛАП-а за Роме у периоду 2020.-2023. година

2023. година	Износ у динарима	Број корисника
Ужина	341.214,00	29
Школски прибор	499.848,00	288
Стипендије	4.629.000,00	70
Новогодишњи пакетићи	299.997,00	300

Табела број 3 – Структура буџета за ЛАП за Роме у 2023. години.

Највећи успех у социјалној инклузији Рома, постигнут је применом досадашњег Локалног плана акције за образовање Рома, који је довео до великог обухвата посматране популације образовним системом, као и приступачности и доступности образовања и стипендирања на различитим образовним нивоима.

ПРИОРИТЕТНЕ ОБЛАСТИ:

- Потпуни обухват Ромске деце средњошколским образовањем,
- Промоција образовања Ромских девојчица,
- Мотивација Ромских ученика за наставак школовања,
- Материјална подршка у току образовног процеса,
- Превенција осипања Рома из образовног система,
- Подстицај Ромских ученика за упис на високошколске установе.

Мониторинг и евалуација

У циљу праћења и вредновања примене ЛАП-а, Градска управа Ваљево може формирати Радну групу састављену од пет до седам интерних и екстерних

чланова. Састав, мандат и начин рада Радне групе ће се регулисати посебним актом о њеном раду који ће донети Градоначелник. Праћење реализације ЛАП-а ће се одвијати на годишњем нивоу на основу, достављених извештаја сваког актера о реализацији активности које су биле предвиђене акционим планом за одређену годину, повремених посета представника Радне групе за праћење и вредновање примене ЛАП-а на радним састанцима а у вези са коришћењем средстава из буџета, очекиваних резултата индикатора остварености резултата, комуникације представника Радне групе за праћење и вредновање са корисничким групама. Резултати праћења ће бити укључени у годишњи извештај Радне групе о примени ЛАП-а. У изради овог извештаја активну подршку Радној групи пружаће Одељење за друштвене делатности града Ваљева. Годишњи извештај ће бити основа и за евентуалне корекције ЛАП-а у будућем периоду његове примене, уколико се на основу извештаја Радне групе, заузме такав став. На крају периода примене ЛАП-а, обавиће се финална евалуација. Финална евалуација ће се обавити на основу: годишњих извештаја о праћењу примене ЛАП-а; фокус група, дискусионих група и друго, са представницима свих актера и са корисницима услуга као и свих релевантних предиктора. Одељење за друштвене делатности ће поднети Градоначелнику финални извештај о вредновању (евалуацији) остварености ЛАП-а, месец дана пред истек овог документа.

Специфични циљ 1: Потпун обухват предшколске и основношколске деце ромске националности образовним системом					
Мера 1.1.: Потепено повећавање броја ромске деце до потпуног обухвата, која похађају редовну наставу у предшколској установи и основним школама у Ваљеву, кроз стварање бољих услова за припремну наставу и наставу у школама.					
Активност	Временски оквир	Индикатори учинка	Тело задужено за имплементацију	Извор финансирања	Мониторинг и евалуација
Формирање базе података о броју ромске деце предшколског узраста и њено редовно ажурирање	2025-2029	База података о броју предшколске ромске деце	Градска управа Ваљево	Буџет Града Ваљево	Градска управа Ваљево
Стварање услова за бесплатно школовање ромске деце у предшколским установама	2025-2029	Број корисника услуге	Градска управа Ваљево, Предшколска установа	Буџет Града Ваљево	Градска управа Ваљево, Предшколска установа
Промоција раног укључивања Ромске деце у предшколско образовање и васпитање	2025-2029	Број деце Ромске националности у предшколском систему	Градска управа Ваљево, Предшколска установа	Буџет Града Ваљево	Градска управа Ваљево, Предшколска установа
Здравствено васпитна едукација мајки о хигијени детета предшколског и основношколског узраста	2025-2029	Број едукованих мајки	Градска управа Ваљево, Предшколска установа, НВО, Дом здравља	Буџет Града Ваљево	Градска управа Ваљево, Дом здравља
Подела хигијенских пакета за децу	2025-2029	Број корисника услуге	Градска управа Ваљево	Буџет Града Ваљево	Градска управа Ваљево
Информисање родитеља о обавезном предшколском програму	2025-2029	Број едукованих родитеља	Градска управа Ваљево, Предшколска установа	Буџет Града Ваљево	Градска управа Ваљево
Упис ромских дечака и девојчица у обавезни припремни предшколски програм и први разред основне школе	2025-2029	Број уписане ромске деце	Градска управа Ваљево, Предшколска установа, Основне школе	Буџет Града Ваљево	Градска управа Ваљево, Школска управа Ваљево
Информисање родитеља о значају основношколског образовања	2025-2029	Број едукованих родитеља	Градска управа Ваљево, Основне школе	Буџет Града Ваљево	Градска управа Ваљево, Школска управа Ваљево
Системско укључивање ромских дечака и девојчица у ваннаставне активности, секције, спортске догађаје, такмичења и друго	2025-2029	Број укључене деце	Градска управа Ваљево, Основне школе	Буџет Града Ваљево	Градска управа Ваљево, Школска управа Ваљево
Информативне и саветодавне интервенције са Ромским родитељима у циљу	2025-2029	Број едукованих родитеља	Градска управа Ваљево, Основне школе	Буџет Града Ваљево	Градска управа Ваљево, Школска управа Ваљево

унапређења школских постигнућа ученика					
Укључивање Ромских ученика у програме професионалне оријентације	2025-2028	Број укључене деце	Градска управа Ваљево, Основне школе	Буџет Града Ваљева	Градска управа Ваљево, Школска управа Ваљево
Саветодавне интервенције и активности са родитељима ученика завршних разреда основне школе о значају наставка образовања и стицања квалификација	2025-2029	Број едукованих родитеља	Градска управа Ваљево, Основне школе	Буџет Града Ваљева	Градска управа Ваљево, Школска управа Ваљево

Специфични циљ 2: Потпун обухват средњошколске деце ромске националности образовним системом					
Мера 2.1.: Потепено повећавање броја ромске деце до потпуног обухвата, која похађају редовну наставу у средњим школама у Ваљеву					
Активност	Временски оквир	Индикатори учинка	Тело задужено за имплементацију	Извор финансирања	Мониторинг и евалуација
Промоција уписа Ромске деце у средње школе	2025-2029	Број едукованих родитеља	Градска управа Ваљево, Средње школе	Буџет Града Ваљева	Градска управа Ваљево, Школска управа Ваљево
Промоција афирмативних мера за упис све ромске деце у средње школе	2025-2028	Број уписане деце	Градска управа Ваљево, Средње школе	Буџет Града Ваљева	Градска управа Ваљево, Школска управа Ваљево
Пружање додатне подршке ромској деци кроз допунску и додатну наставу	2025-2028	Број укључене деце	Градска управа Ваљево, Средње школе	Буџет Града Ваљева	Градска управа Ваљево, Школска управа Ваљево
Системско укључивање ромских дечака и девојчица у ваннаставне активности у средњим школама	2025-2029	Број укључене деце	Градска управа Ваљево, Средње школе	Буџет Града Ваљева	Градска управа Ваљево, Школска управа Ваљево
Здравствено васпитне активности у циљу едукације ученика Ромске националности о значају очувања репродуктивног здравља, превенцији нежељене трудноће, превенција употребе психоактивних супстанци	2025-2029	Број укључене деце	Градска управа Ваљево, Средње школе, Дом здравља Ваљево, Завод за јавно здравље Ваљево, НВО	Буџет Града Ваљева	Градска управа Ваљево
Пружање подршке ученицима ромске националности за упис на високошколске установе	2025-2029	Број укључене деце	Градска управа Ваљево, Средње школе	Буџет Града Ваљева	Градска управа Ваљево, Школска управа Ваљево

Пружање подршке ученицима средњих школа у проналаску посла након завршних и матурских испита	2025-2029	Број укључене деце	Градска управа Ваљево, Средње школе, Национална служба за запошљавање	Буџет Града Ваљева	Градска управа Ваљево
Промоција школских постигнућа ромских ученика	2025-2029	Број укључене деце	Градска управа Ваљево, Средње школе	Буџет Града Ваљева	Градска управа Ваљево, Школска управа Ваљево

Специфични циљ 3: Превенција осипања ученика из образовног система					
Мера 3.1.: Превенција напуштања средњошколског и високошколског образовања					
Активност	Временски оквир	Индикатори учинка	Тело задужено за имплементацију	Извор финансирања	Мониторинг и евалуација
Едукација ромске деце и родитеља о значају средњошколског и високошколског образовања	2025-2029	Број едукованих родитеља и деце	Градска управа Ваљево, Средње школе, високошколске установе	Буџет Града Ваљева	Градска управа Ваљево, Школска управа Ваљево
Праћење тренда кретања осипања ученика из средњих школа на територији града Ваљева	2025-2029	Број ученика ван средњошколског образовања	Градска управа Ваљево, Средње школе	Буџет Града Ваљева	Градска управа Ваљево, Школска управа Ваљево
Едукација наставника о превенцији осипања Ромских ученика из образовног система	2025-2029	Број едукованих наставника	Градска управа Ваљево, Средње школе, високошколске установе	Буџет Града Ваљева	Градска управа Ваљево, Школска управа Ваљево

Специфични циљ 4: Материјална и финансијска подршка ромским ученицима и студентима за приступачнији и доступнији образовање					
Мера 4.1.: Приступачност квалитетног и доступног образовања за сву ромску децу					
Активност	Временски оквир	Индикатори учинка	Тело задужено за имплементацију	Извор финансирања	Мониторинг и евалуација
Бесплатна ужина за децу у припремном предшколском програму	2025-2029	Број деце корисника услуге	Градска управа Ваљево	Буџет Града Ваљева	Градска управа Ваљево
Бесплатан превоз за децу која похађају предшколски програм	2025-2029	Број деце корисника услуге	Градска управа Ваљево	Буџет Града Ваљева	Градска управа Ваљево
Бесплатан школски прибор за децу која похађају припремни предшколски програм и основну школу	2025-2029	Број деце корисника услуге	Градска управа Ваљево	Буџет Града Ваљева	Градска управа Ваљево
Бесплатне месечне карте за градски превоз за сву ромску децу удаљену више од 3 километра од образовне установе до завршетка	2025-2029	Број деце корисника услуге	Градска управа Ваљево	Буџет Града Ваљева	Градска управа Ваљево

средње школе					
Стипендије за ромске ученике у основним школама, за постигнут успех изнад 3,5	2025-2029	Број деце корисника услуге	Градска управа Ваљево	Буџет Града Ваљево	Градска управа Ваљево
Стипендије за ромске ученике у средњим школама	2025-2029	Број деце корисника услуге	Градска управа Ваљево	Буџет Града Ваљево	Градска управа Ваљево
Стипендије за ромске студенте на свим акредитованим високошколским установама	2025-2029	Број студената корисника услуге	Градска управа Ваљево	Буџет Града Ваљево	Градска управа Ваљево
Награде за најуспешније ученике и студенте	2025-2029	Број деце корисника услуге	Градска управа Ваљево	Буџет Града Ваљево	Градска управа Ваљево

Специфични циљ 5: Материјална и финансијска подршка ромским ученицима и студентима у области културних активности					
Мера 5.1.: Приступачност културних и забавних активности за сву ромску децу					
Активност	Временски оквир	Индикатори учинка	Тело задужено за имплементацију	Извор финансирања	Мониторинг и евалуација
Новогодишњи пакетићи за ромску децу у предшколском програму и основним школама	2025-2029	Број деце корисника услуге	Градска управа Ваљево	Буџет Града Ваљево	Градска управа Ваљево
Реализација културно-забавних активности за ученике и студенте, екскурзије, излети, посете музеју, позоришту и друго	2025-2029	Број деце корисника услуге	Градска управа Ваљево	Буџет Града Ваљево	Градска управа Ваљево
Подршка ученицима завршних разреда средњих школа у доступности матурским прославама	2025-2029	Број деце корисника услуге	Градска управа Ваљево	Буџет Града Ваљево	Градска управа Ваљево

Специфични циљ 6: Обезбеђивање додатне образовне подршке за све ученике основних и средњих школа					
Мера 6.1.: Приступачност инклузивног образовања за сву ромску децу					
Активност	Временски оквир	Индикатори учинка	Тело задужено за имплементацију	Извор финансирања	Мониторинг и евалуација
Едукација родитеља о моделима инклузивног образовања	2025-2029	Број едукованих родитеља	Градска управа Ваљево	Буџет Града Ваљево	Градска управа Ваљево, Школска управа Ваљево
Едукација наставника о инклузивним облицима рада, ИОП-1, ИОП-2, ИОП-3	2025-2029	Број едукованих наставника	Градска управа Ваљево, Министарство просвете	Буџет Града Ваљево	Градска управа Ваљево, Школска управа Ваљево

Подршка ученицима који се образују према инклузивном образовању	2025-2029	Број деце која се образују према инклузивном образовању	Градска управа Ваљево	Буџет Града Ваљево	Градска управа Ваљево, Школска управа Ваљево
---	-----------	---	-----------------------	--------------------	--

Специфични циљ 7: Обезбеђивање каријерног вођења и саветовања средњошколаца и студената

Мера 7.1.: Повезивање средњошколаца и студената са тржиштем рада

Активност	Временски оквир	Индикатори учинка	Тело задужено за имплементацију	Извор финансирања	Мониторинг и евалуација
Спровођење афирмативних мера према послодавцима који изразе спремност за запослење Рома након средње школе или студија	2025-2029	Број запослених Рома	Градска управа Ваљево, Национална служба за запошљавање	Буџет Града Ваљево	Градска управа Ваљево
Едукација средњошколаца и студената у вези са израдом радне биографије, методама тражења посла, интервју са послодавцем, мерама подршке кроз програме Моја прва плата и Приправништво	2025-2029	Број запослених Рома	Градска управа Ваљево, Национална служба за запошљавање	Буџет Града Ваљево	Градска управа Ваљево